

Medlemstidning
DBW:s Botaniska
Trädgårds Vänner

Nr 1 * 2017

Medlemstidning DBW:s Botaniska Trädgårds Vänförening

Nr 1 2017 Årgång 7
ISSN 2001-1784

Redaktör:
Ann-Britt Magnusson
annmag@telia.com

Ansvarig utgivare:
Wiveka Schwartz
wiveka.schwartz@hotmail.se

Omslagsbild: And i trädgårdsdammen

Foto: Karin Zander

Baksida: Harticka

Foto: Karin Zander

Hemsida: <http://vanner.visbybotan.se>

Texter

Ann-Britt Magnusson
Karin Zander
Carina Johansson
Wiveka Schwartz

Bilder

Ann-Britt Magnusson
Bibi Jahr
Bibi Lemon
Carina Johansson
Christina Hagvall
Karin Zander
Solveig Artsman
Sören Mård
Tack till alla!

Innehåll:

Redaktören	3
Ordföranden har ordet	4
Kallelse till årsmöte	5
Djuren i trädgården	6
Tipspromenad	11
Sommarresan	12
På jakt efter guckuskon	14

MEDLEM 2017

Så här fortsätter Du att vara eller bli medlem:

Genom att betala in medlemsavgiften (150:- för enskilda personer och 500:- för organisationer) på **bg 789-0122 fortsätter Du att vara** medlem i Botans Vänförening.

Du som vill bli medlem betalar på samma sätt.

Glöm inte att skriva Ditt **namn och adress** på inbetalningskortet eller som meddelande om Du gör en internetbetalning! Ange gärna även **e-post-adress**.

Om vi inte kan identifiera inbetalningen kan Du komma att strykas från medlemslistan.

Om det är en organisation som betalar behövs namnet på **kontaktpersonen också**.

VÄLKOMMEN!

Meningen med föreningen...

När Botans Vänförening startade 2011 var vi alla engagerade i trädgårdens framtid. Region Gotland ville dra ner på bidraget till trädgården.

Vi skrev insändare, startade föreläsningar, kokade soppa på Visbydagen, gjorde en medlemstidning och en hemsida - allt för att dra uppmärksamheten till trädgården och dess stora betydelse för oss alla, gutar, gotlänningar, turister och många andra.

Vad har hänt sedan hösten 2011? Idag står vi åter inför hot om neddragna bidrag. Hur kan Vänföreningen agera? Kom till årsmötet och diskutera med styrelsen! Kallelsen hittar Du på sidan 5 och på hemsidan finns även verksamhetsberättelse 2016 och -plan 2017.

Ett av tidningens tema den här gången är "Djuren i Botan" - se och njut av bilderna!

Läs gärna även om vandringen till guckuskon på File Haidar.

Tyvärr fick vi inget höstnummer av tidningen av olika anledningar. Nu tar vi ett tag igen och skickar ett nummer av tidningen i februari istället.

Ann-Britt Magnusson
redaktör

Alla våra arrangemang sker i samarbete med Vuxenskolan.

Stenlamm i trädgården Foto: Karin Zander

Ordföranden har ordet

DBW:s Botaniska trädgård, en pärla i världsarvet.

DBW:s Botaniska trädgård i världsarvet, var ämnet för ett seminarium som vänföreningen anordnade den 12 oktober. Till seminariet hade trädgårdsstyrelsen och trädgårdens grannar särskilt inbjudits, men även allmänheten.

Världssamordnare Elene Neuguissie informerade om världsarv, vilka finns över hela världen och varför en plats/miljö utnämns till världsarv.

Visby utnämndes till världsarv på grund av att vi har en muromgärdad stad med medeltida stadsplan och byggnadsverk. Ett världsarv skall vara en levande miljö där människor bor, lever och utvecklar med hänsyn.

Botaniska trädgården började anläggas 1855 och är således en oerhört viktig del i världsarvet. Trädgården ägs av sällskapet DBW och sköts enligt ett gammalt avtal av regionen.

Den sista februari 2017 går trädgårdsmästare Lasse Petterson i pension. Under Lasses tid har trädgården utvecklats, förskönats och blivit mer lättskött. Bland annat har de arbetskrävande rabattsorna ersatts av mera lättskötta sorter och Solvisarplan blivit en utmärkt plats för konserter, där åhörarna kan sitta på avsatserna upp mot tempelkullen. Ansvar för trädgården har en styrelse av DBW-ledamöter. Ny ordförande för trädgårdsstyrelsen är Nils-Gunnar Smith och styrelsen planerar reparationer av hus och trappor, planteringar, marknadsföring och framtida relationer till näringslivet och regionen.

Sparbössorna för frivilliga avgifter till trädgården har genom åren gett ca 90 000 kronor – pengar som gått direkt till trädgården.

Vänföreningen arbetar vidare på att informativa skyltar skall finnas på engelska och tyska, vi hoppas nå målet före sommaren.

Vänföreningen, som nu har 232 medlemmar, vill ge trädgården allt stöd och välkomnar många nya medlemmar!

Wiveka Schwartz

Ordf. DBW:s Botaniska trädgårds Vänner

Du kallas härmed till Årsmöte i DBW:s Botaniska Trädgårds Vänförening måndagen den 13 mars kl 18.30 i sal E 22 Högskolan Campus Gotland

Program

Årsmöte

Paus

Solveig Artsman visar höstbilder
från trädgården.

Dagordning

1. Mötets öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet
3. Val av 2 protokolljusterare och tillika rösträknare
4. Fastställande av röstlängd
5. Årsmötets behöriga utlysande
6. Fastställande av föredragningslista
7. Verksamhetsberättelse
8. Ekonomi
  - a. Redovisning av föreningens ekonomi
  - b. Revisionsberättelse
  - c. Ansvarsfrihet
9. Verksamhetsplan och budget för 2016
10. Fastställande av medlemsavgift för 2017
11. Stadgeändring
12. Val av föreningens funktionärer
  - a. Val av ordförande på 1 år
  - b. Val av 2 ledamöter på 2 år.
  - c. Nyval av 3 ledamöter
13. Val av 1 revisor på 1 år och 1 revisorssuppleant på 1 år
14. Val av 3 ledamöter till valberedningen, varav en sammankallande
15. Övriga frågor
16. Mötets avslutande

Djuren i Botaniska Trädgården

Sidensvansen gillar höstens bär.
Foto: Solveig Artsman

Vad tittar Du på när Du vandrar i trädgården? Blommor såklart, träd och buskar. Naturligtvis också bäcken och dammen, men sedan då?

En del kikar lite närmare på allt smått och några hittar djuren i trädgården. Flera av de fotografer som har lagt ut bilder på Facebook har gett mig tillåtelse att låna deras bilder och då hittade jag de Du ser här nedan och bredvid.

Dammen är ett populärt ställe att vistas vid och i. Här ser man en koltrasthona som njuter i fulla drag av morgonbadet.

Foto: Solveig Artsman

Kråkan har också hittat till dammen.

Foto: Solveig Artsman

Nybadad blåmes - lite ruggig får man ju lov att vara då...

Foto: Solveig Artsman

Men - det finns annat än fåglar i Botan!
Solveig har fångat en tistelfjäril, som njuter av vad naturen har att bjuda.

Sören Mård fick en bild på en liguster-svärmare.

Bibi Lemon har fångat en trollslända som hovrar över vattenytan .

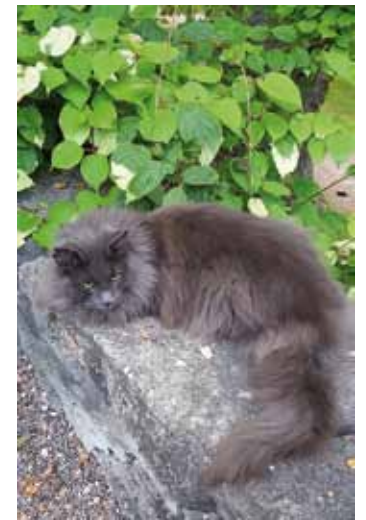

Solveig lyckades med att få ekorrrens öga i fokus och en nektarsugande humla!
Fantastiskt bra gjort av alla!

Och så har vi ju våra katter, som trivs i trädgården, i skuggan, vid dammen och bland alla människor som kommer på besök.

Den svart-vita katten har fångats på bild av Berit Johansson, den grårandiga är fotad av Bibi Jahr och Christina Hagvall. Tyvärr finns ingen fotograf angiven för den helgrå missen.

Hm... Vad gör Du här? Jag trodde det här var min trädgård...

Ett litet sommarklipp kanske? Eller finns det kanske fiskar i den här bäcken?

Tänk att komma ut på balkongen och ha frukosten serverad så här underbart!

Bikuporna i Botan.

Bilderna är tagna av Karin Zander.

”Tips-elvan” i Botaniska trädgården – Wisby-dagen den 1 oktober, 2016

I strålande solsken - med mustig grönsakssoppa som värmande tillbehör - var det ett 50-tal duktiga, entusiastiska Botan-intresserade som försökte sig på den kluriga tipspromenadens elva frågor i trädgården under Wisby-dagen.

Omdömet från deltagarna var att frågorna var både svåra och lätta. Och så skall det naturligtvis vara. Det ligger väl i just en tipspromenads utformning - att vara både lätt och svår - och man får helt enkelt, stundtals, lämna sig hän åt slumpfaktorn när man känner sig nödsakad att gissa!

Nåväl, fem priser i form av ett års fritt medlemskap i Vänföreningen 2017, låg i potten att tävla om. De som hamnade på prisplats låg alla mellan 9 poäng och maxpoängen 11.

Eftersom vi hade en segrare på 11 poäng, två på 10 poäng och fyra på 9 poäng - så blev vi nödsakade att lotta ut två stycken pristagare bland ”9-poängarna”.

Så här ser listan ut för de elva främsta deltagarna i årets ”tips-elva”:

Pristagare:

1. Åke Broberg Kappelshamn 11 p (full pott!)
2. Bosse ”No-Know” Carlgren 10 p
3. Bitte Carlgren 10 p
4. Åke Persson 9 p
5. Lena Hallberg 9 p

Utanför prislistan:

6. Linda May-Dahlström 9 p
7. Malin Rosvall 9 p
8. Margareta Annas, Toni Annas 8 p
9. Dagny Jacobsson 8 p
10. Anne Rosvall 8 p
11. Namnlös 8 p

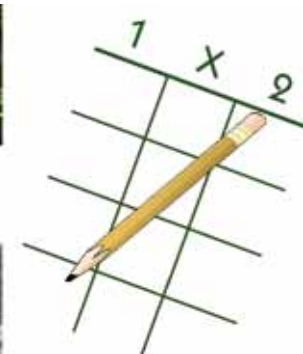
Ansvarig för tipspromenaden:

Jan O. Luthman

Styrelseledamot i Botans Vänförening

E-mejl: jan.luthman@telia.com

Mobil: 0709-699 810

DBW:s Botaniska Trädgårds Vänförenings sommarutflykt.

Vänföreningens sommarresa ägde rum 20 juli och den hade i år ett speciellt tema.

Text: Wiveka Schwartz och Carina Johansson
Foto: Carina Johansson

Järnvägsparker var temat för DBW:s Botaniska Trädgårds vänförenings sommarutflykt.

Vi startade vid Visby gamla stationshus utanför Söder port. Här berättade William Ekengen om hur viktigt det var då järnvägarna byggdes under 1800-talet med ståtligt stationshus, att det fanns en omgivande park med stora träd som kunde skydda omgivande trähusbebyggelse mot gnistor från loken.

Från det stora stationshuset till det lilla, blev besöket vid Tjuls järnvägsmuseum i Eskelhem på linjen Romakloster – Klintehamn.

Här guidades vi av Ylva Rudin och Ingvar Jakobsson i stationshuset från 1898, så välordnat och fint. Här fanns 3:e klassens väntsal, expedition med biljettlucka och biljettskåp, stationsföreståndarens bostad kök med järnspis och bakugn samt ett rum. I utrymmet på vinden sov säkert de många barnen, åtminstone sommardag.

Tjuls Järnvägsmuseum.

Ingvar Jakobssons och Ylva Rudins odlingar.

Lönen var mager så självhushåll nödvändigt. Man hade en ko, en gris, potatis/ grönsaksland och fruktträd.

Dagens överraskning var ett besök vid den nya teodlingen. Fredrik Dahlbom från Kränku informerade om det spännande pionjärprojektet - svårigheter, lösningar och glädjeämnen. Vi önskade lycka till!

Sorten som odlas är *Camellia sinensis*.

Efter en kort rast i Mästerby änge for vi till Roma kloster. Där berättade Peter Dolk om Cisteriensklostret som anlades 1164 (nedan till höger).

Ordf. Wiveka Schwartz berättar om gamla klosterträdgårdar vid besöket vid Roma Kloster.

Odling av grönsaker, frukt och medicinalväxter var en del av munkarnas och lekbrödernas förnämsta arbetuppgifter.

Den lilla örtagården som anlades 1988 och sköts av Hembygdsföreningen besöktes också. Här berättade Wiveka Schwartz även om några andra örtagårdar och hur de drivs.

Sista stoppet var Hesselby Jernvägscafé, där vi åt en god lunch. Efter rundvandring på det utbyggda järnvägsområdet fanns möjlighet för den som ville ta en tur Hesselby-Roma tur och retur.

På jakt efter guckuskon

Text och foto: Karin Zander

En fantastiskt solig och varm dag begav jag och min vän oss iväg på jakt efter guckuskon på File Haidar. Den 2 juni 2016 startade vi mot Kallgateburgs naturreservat, där den sällsynta orkidén guckusko "*Cypripedium calceolus*" växer.

Detta år fick man vara ute tidigt då det varit så varma veckor under maj månad. Nu stod orkidéerna i full blom och en del var på väg att sloka. Så vi kom precis i sista ögonblicket för att få se dem, annars kan de blomma fram till midsommar.

Vi vandrade och vandrade, det var längre att gå än vi trott! Dessutom hade vi lämnat det mesta av dricksvattnet i bilen, så mitt tips är - glöm inte vattnet! Det behövs speciellt om solen skiner för man korsar en hel del öppna fält/kärr.

Vandringen tog för oss som går sakta fyra timmar fram och tillbaka inklusive tiden att njuta av guckuskon.

Vi fick även se mycket vackert på vägen till och från växtplatsen.

En härlig dag att minnas!

Karin

Bilden på tidningens baksida kommer också från Kallgateburg-vandringen och är tagen av Karin Zander.

